

כל הכבוד ליוצאים — אך התוצאה עגומה

גידול לרוע

אך בעיניי, האסון הגדול ביותר קרה בתוך ישראל עצמה.

מזה תריסר שנים ויותר אני משוכנע כי הישועה לתנועת השלום הישראלית תבוא מן הציבור המיזרחי. ציפיתי לכך, הטפתי לכך, שמחתי כשהופיעו הסניפים הראשונים לכך.

השמאל הישראלי הישן, הנחמד, ה"שפוי", האשכנזי, מיעה את עצמו. הוא מפנק מדי, מבוסס מדי, מכובד מדי, ממוסד מדי. שום אש אינה בוערת בעצמותיו. עיסוקו העיקרי, בכל המשבר, הוא להתייבב לפני הראי, להסתכל בעצמו ולהפליט בהתפעלות: "הוי, כמה יפה אני!" בשבועות האחרונים, באירועים שידרמו למיפגש, הופיע השמאל הזה בכל מערמוני על סטפטיזם, ברברניזם, סחרניזם ופוזליריזם. הוא נראה כמו מערד-ב, שפירוש ליברד-ב.

שינויים גדולים אינם באים בזכות אנשים שבעים, מסודרים, עתירי זכויות יתר. הם באים בזכות מי שכוּב לו, מי שחש כי הוא מושפל ומקופח, מי ששוקק לשינוי כאוויר לנשימה, מי שמוכן על כן להיאבק, להסתכן, לעלות על בריקאדות. תנועת השלום החדשה תבוא מן הציבור המיזרחי, מפני שהוא זקוק לשלום. כדי להחזיר לעצמו את כבודו וזהותו וזכותו לשיוויון בחברה הישראלית.

לכן היתה חשיבות כה רבה להשתתפות המונית של מירוחים, נציגי האינטליגנציה החדשה, בכינוס זה.

הוא נועד לבשר לציבור המיזרחי בארץ: סוף־סוף הגענו לאן שאנחנו צריכים להגיע. יכולים אנחנו להתגאות במורשתנו ובזהותנו המיזרחית, המיזרחית לנו למלא תפקיד כה חשוב בגשר לשלום.

התככים העכורים שקדמו להרכב המישלחת שמו לאל את המטרה הזאת.

קרה ההיפך. אנשי השלום המיזרחיים נפגעו במקום הרגיש ביותר: כבודם. אנשים טובים וחדשים, שהופיעו ביורה, הושפלו והועלכו. נפערה תהום חרשה בינם ובין כוחות השלום הקודמים, האשכנזיים ברובם המכריע.

בכך הוסג אחורה תהליך מבורך, חשוב מאין כמוהו. ניתנה מתנה לליכוד, שעיקר כוחו בא לו מן הציבור המיזרחי.

גרוע מזה: מה שנראה למיזרחים (בטעות) כהתנשאות אשכנזית ותככים אשכנזיים עלול להוליד תגובה בצורת גיוענות מיזרחית עקרה, שתעוות את התהליך כולו.

מי שאשם בכך, ביצע פשע נגד השלום.

מי אשם?

בימים האחרונים הוטחו האשמות רבות. נאמר כי עסקו בעניין עסקנים שונים, שהמילי חמה הפרטית ביניהם גרמה לכל השיבוש. נחשפו חלקית התככים של רק"ח, שניהלה מישחק ציני מאחורי הקלעים. במקום אחר בגליון זה מנסה העולם הזה לנתח את העובדות ולהציג בצורה אובייקטיבית ככל האפשר.

מי שגרמו למה שקרה יישאו בחרפה. אין על כך מחילה.

אך האם באמת די בהסברים האלה? אילו היתה קיימת תנועת שלום ישראלית בריאה וגדולה, האם ניתן היה לאותה מילפגה צינית לשחק את מישחקיה ולשבש מהלכים בע" לי חשיבות היסטורית? והאם ניתן היה לעסקנים זוטרים להפריע, מטעמים אנוכיים קטנוניים, למה שאמור היה להיות מאורע היסטורי?

התשובה טמונה בשאלות עצמן. אם קרוב הדברים כפי שקרה, זה מוכיח כי תנועת השלום הישראלית, על כל חלקיה, הגיעה לשפל המדרגה.

תככים וקנוניות ואנוכיות ושנאות הדדיות וא-גומאניה של עסקנים קיימים בכל מחנה פוליטי, ובכל עת. אך אם הם מצליחים להטביע את חותמם על המחנה כולו, ולגזור עליו כישלון חרוץ, סימן הוא שהמחנה עצמו אינו שווה הרכה.

פרשת השבוע מכיחה שתנועת השלום הישראלית פשטה את הרגל. יש לחשוף את הסיבות ולערור חשבונות. כדי להתחיל בכניית מחנה השלום של מחר. מן הסיור.

זהו המסר העיקרי של הפרשה העגובה הזאת.

ידע מלכתחילה שהוא חושף את עצמו לגמול מצד אנשי הטרור, סוכני סוריה. הוא לא נזכר בכך בדרך לבוקרשט. אך מי שמוכן לסכן את עצמו למען מיפגש גדול, היסטורי, עם נציגות ישראלית מרשימה, אינו מוכן לכך למען מיפגש עם מישלחת מדולדלת, ש-40% מחבריה הם אנשי רק"ח וגורוריה. אותם אפשר לפגוש בכל עת ובכל מקום, מבלי להסתכן.

אולם המסקנה העיקרית של הפלסטינים היא חשבה וקטלנית הרבה יותר.

זוהי: אם התבדו כל התיקנות שנתלו בתנועת השלום הישראלית, ובעיקר בהתעוררות של היהודים המיזרחיים, כי אז אפשר להתייחס מכל סיכוי של הידרדרות ופיתרון בדרבי-שלום.

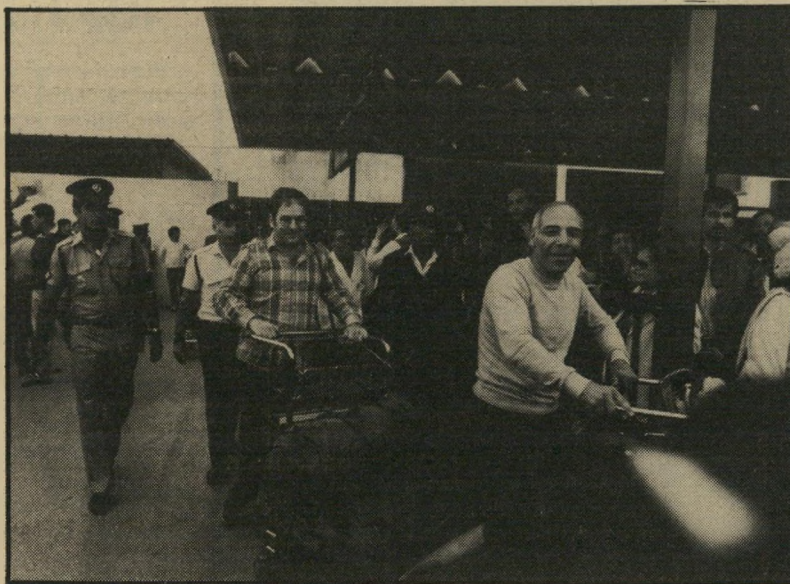
המסקנה המתבקשת היא שצדוקים הקיצוניים, שאמרו מראש שזוהו מיקסס-שווא, משמע שיש לחזור למאבק המזויין בבלתי-מרוסן, בארץ

כתובה ומשוריינת, ויש בית-מישפט המבטל חוקים הפוגעים בזכויות המיעוט ובזכויות האדם. לישראל אין חוקה. רוב מופקר ומושיח. חת בכנסת יכול לחוקק כל חוק שהוא. נתעב ואנטי-דמוקרטי ככל שיהיה.

על החוק המסויים הזה אמרו מיטב המישפטנים של מדינת ישראל, בכנסת ומחוץ לה, שהוא פוגע באושיית-היסוד של המישטר הדמוקרטי.

אם לשמור על חוק כזה או לא — הרי זו רק שאלה פוליטית, טאקטית. אין כאן שום שאלה מוסרית, מפני שהחוק הזה הוא בלתי-מוסרי מעיקרו.

לכן אני מחייב מיפגש זה שלחוף הים השחור. כפי שאני מחייב כל מיפגש. אולם בהשוואה למה שיכול היה להיות,

חברי המישלחת החוזרים, בנמל-התעופה לוד: מי אשם?

ובכל העולם. צריכים לשפוך דם, הרבה דם, כדי לזכות בתשומת-לב.

השבוע הונחתה מכה נוראה על כל החוגים כאש"ף — ובראשם יאסר ערפאת ועמיתיו הקרובים — הדוגלים ב"פיתרון מדיני". ניתנה רחיפה נוראה למי שטוענים כי "בדם ואש פלסטיני נפלה, בדם ואש פלסטיני תקום."

לאברינדאל ולדומיו היה זה שבוע של חג.

בהשוואה למה שצריך היה להיות, זה היה כינוס צעוב מאוד.

הוא נשא בחובו שני אסונות גדולים. אחר כלפי חוץ, אחר כלפי פנים.

עליהם יש צורך לעמוד — ולוא רק כדי להפיק לקחים ולתקן מה שניתן עדיין לתקן.

לפי חרין נוצר רושם מדכא.

בעיני פלסטינים, מה שקרה הוא זה: מכל תנועת השלום הישראלית המהירה ללל לא נמצאו אלא 21 איש ואשה, המוכנים לפגישה כזאת. וגם אלה לא היו, בחלקם הגדול, אלא עסקנים זוטרים. הסיכוי הגדול של מיפגש גדול וחסרת-קדים עם יהודים מיזרחיים, אנשי האינטליגנציה החדשה, שערור סקרנות ותיקנות כה רבות, לא התממש.

ההתקוממות ההמונית של אנשי-הרוח הישראליים נגד החוקילאיסוריה-שלום לא התגשמה.

משמעי: תנועת השלום הישראלית פשוט אינה קיימת.

המסקנה הראשונה כבר הוסקה בשטח. המישלחת הפלסטינית המתוכננת נמוגה בדרך לקונסטנצה. אברמאון ואבריאד לא יצאו כלל לדרך. מוחמד מילחם, איש בעל מעמד פוליטי הרבה יותר זוטרי, עצר בבוקרשט ולא הגיע למיפגש. ביקור-הפתע של ערפאת ירד, כמוכן, מן הפרק, גם כך היתה מישלחת של אש"ף בעלת דרגה הרבה יותר גבוהה מאשר המישלחת הישראלית.

היבבורים על הפחד מפני אברינדאל אינם אלא תירוץ. אברינדאל קיים מזה שנים. כל פלסטיני שקיבל על עצמו להשתתף במיפגש זה

היה אמור להיראות כך: יותר מ-100 ישראלים היו צריכים להיפגש עם מישלחת מטעם אש"ף.

המישלחת הישראלית היתה צריכה לכלול בין 50 ל-60 יהודים מיזרחיים, חברי הקבוצות המיזרחיות השונות שיש קומו באחרונה, כשמונתן היא לגבש בשורת-שלום יהודית-מיזרחית ייחודית.

שאר חברי-המישלחת היו צריכים להיות אנשי-רוח בולטים, סופרים ואמנים בעלי-שם, נציגות מרשימה של הצמרת התרבותית של ישראל.

מהצד הפלסטיני היתה צריכה לבוא מישלחת בדרג עליון, בהנהגת אבריאד (צ'לאח ח'ליף) ו/או אברמאון (מחמוד עבאס), שניהם חברי החמישה המובילה של אש"ף ופת"ח. נרמז — אך לא הובטח — שגם יאסר ערפאת עצמו עשוי להופיע ברגע המכריע.

המצד הרומני היה ניקוליי צ'אושסקו צריך להעניק לעניין את חסותו האישית, להשתתף בכינוס ולברכו.

המטרה היתה צריכה להיות כפולה: להוכיח לצד הפלסטיני כי יש התערבות גדולה של כוחות-שלום בישראל, ובעיקר בציבור היהודי-מיזרחי — ושהדרישה עימם חשוב מה-מאבק המזויין.

להפגין נגד חוקה-תועבה בצורה מרשימה ומוחצת, ולהעמיד את יוזמיו לפני הברירה בין מישפט-ראווה ענקי, אשר ירתק את תשומת-לב העולם כולו, ובין ביטול החוק למעשה.

זה היה ההר. יצאה ממנו חיה קטנה ומיסבנה.

על כך אני אבל. על כך אני זועם.

פני שאמשיך, ברצוני להבהיר שאיני בא להגיד דבר נגד משתתפי המישלחת, אלא להיפך.

אני מעריך ומוקיר את רובם — אותם שייצאו בלב תמים ובנפש חספה, ושקיבלו על עצמם סיכון ניכר כדי לשרת איריאל שאין יפה ממנו.

לדם כל הכבוד. אני מחשיב גם את המיפגש עצמו. אומנם היה דל ומקוצץ אך גם כך היתה בו חשיבות.

כל מיפגש חשוב. לא היה צורך לקשט מיפגש זה בנוצות כוזבות.

זה לא היה המיפגש הראשון, ולא הגדול ביותר מבחינת המישקל הציבורי, ולא החשוב ביותר מבחינה מדינית. כבר היו פגישות שבהן השתתפו הצמרת העליונה של אש"ף ואנשים בדרג של ח"כים, מנכ"לים ואלופים מצד ישראל.

מבחינה זו היה המיפגש של השבוע המשך ישיר של 12 שנות מגעים, פגישות וכינוסים — חוליה נוספת בקשרות ארוכה ומפוארת.

המיוחד בכינוס מסויים זה היה אחד: היה זה המיפגש הראשון אחרי שהתיקבל חוקה-תועבה על-ידי ממשלת שינוי ערפאת. הוא היה הראשון שהעמיד חוק זה במיבחן.

בוה ייחודו. ודי בייחוד הזה כדי להעניק לו חשיבות.

עוד הערה, לגבי הטוענים לשמירה על החוק, ובייחוד אנשי-השמאל-כביכול.

התיאוריה שיש לשמור על כל חוק, בכל התנאים, היא תיאוריה טוטלית טאורית.

התיאוריה האומרת שמותר לרוב לחוקק כל חוק שהוא, ושהמיעוט חייב לשמור עליו בכל תנאי, אינה דמוקרטית, אלא פאשיסטית. ברייך השלישי שלט הרוב, והוא חוקק את החוקים.

אנחנו בוים למי ששמר על החוקים ההם. במדינה דמוקרטית אסור לרוב לחוקק חוקים הפוגעים בזכות המיעוט לחיות על פי אמונתו, מבלי לפגוע בבטיחות המדינה. לשם כך יש חוקה